

er Unbladelsen deraf, som har gjort, at Staden er flet.

Ordføreren (Lauber): Jeg skal tillade mig nogle Bemærkninger om de Forslag, som ere stillede dels af et Mindretal i Udvalget, dels af Medlemmer uden for Udvalget. Med Hensyn til de to Forslag, som angaa Erstatning for Brandskade, forarsaget ved Lokomotiver, hører jeg, at flere af Forslagsstillerne, saasom de ærede Medlemmer for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) og for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (S. Madsen), opfatte det som en Forpligtelse for Staten at yde denne Erstatning, men jeg tror, at dette beror paa en Forveksling af de forskellige Egenstaber, i hvilke Staten staar i Forhold til denne Sag. Staten er lige over for disse Jernbaneanlæg i det Hele taget Entrepreneur, enten middelbart eller umiddelbart; dernæst er den Lovgiver, og endelig har den Polititilsyn. I alle disse tre Egenstaber kan der med Hensyn til disse Forhold være Tale om, at Staten har forset sig, men det kommer an paa, i hvilken af disse Egenstaber den har forset sig; derpaa beror det, hvorvidt den har Erstatningspligt. Det er blevet gjort gjældende fra et Par ærede Medlemmers Side, at, da det er bebudet i Plakaten af 1847, at der i de og de givne Tilfælde skal finde Forandring Sted i Bestemmelserne i bemeldte Plakat, maa Vedkommende, naar vi lade dem blive staaende usforandrede, tro, at der er Fred og ingen Fare, og at en Brandforsikring, saaledes som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) fremhævede, umulig kan finde sig bespjet til at paalægge Nogen større Præmie eller beslige, naar Staten ikke har forandret sin Lovgivning; den maa da holde sig til Staten i saa Henseende. Jeg tror imidlertid ikke, at man paa nogen Maade kan betragte Staten som erstatningspligtig, fordi dens Lovgivning i forskellige Henseender ligger af Mangler, selv om der i Lovgivningen staar, at der i det og det Tilfælde bør ske Forandringer. Naar Forandringerne ikke ere skete, bestaar Lovgivningen, som den hidtil har bestaaet. Der gjælder for dette Forhold som for alle mulige andre, at man maa finde sig i de Ulemper, som den bestaaende Lovgivning fører med sig, og man kan ikke af den Grund kræve Erstatning af Staten. — Hvad det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (S. Madsen) ansøgte om Brandfare ved Lokomotiver, om de forskellige Tilfælde, hvori en saadan havde viist sig, og om den Skæf, det havde indjaget Beboerne, tror jeg maa henføres til en anden Side af Statens Virksomhed, nemlig dens Polititilsyn, men det, at Staten ikke udøver et tilstrækkeligt Polititilsyn, medfører ikke nogen Erstatningspligt for den. Hvad der kunde begrunde Erstatningspligt for Staten, vilde være, dersom den i sin

Egenskab af Entrepreneur havde ladet det mangle paa den Forsigtighed og de Hensyn, som alle Entrepreneurer, hvad enten det er Staten eller private, have at iagttage; Staten har med andre Ord i saadanne Tilfælde kun Erstatningspligt, naar en saadan i aldeles tilsvarende Tilfælde vilde have paahvilet Entrepreneurer ved private Baner, eller dem, som drive dem. Det tror jeg, maa hævdes som en Grundsætning, naar der er Tale om Forpligtelser, men det er ikke oplyst, at der i noget af de to Tilfælde, hvorom her er Tale, fra Jernbanedriftens Side er viist nogenjomhelst Uforsigtighed, som kunde medføre Erstatningspligt. Det er ikke engang paastaet, men naar det ikke er Tilfældet, kan der ikke være Tale om Forpligtelse for Staten; det tror jeg, vi maa hævde. Det gjør mig egentlig ondt, at denne Side er bleven saa stærkt fremhævet, thi de, som maaske ellers kunne være mere eller mindre tilbøjelige til at stemme for et af de foreliggende Forslag, maa blive affrækkede derafra ved at høre det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds udtale, at han ønsker, at Thinget ved at stemme for Forslaget under Nr. 28 skal give tilkjende, at det anerkjender en Forpligtelse for Staten til at erstatte sliq Skade. Dersom Sliq skulde lægges ind i Afstemningen, maatte det utvivlsomt gjøre endog flere af Forslagsstillerne selv betænkkelige derved. Hvad angaar Forslaget under Nr. 28, kan jeg paa Udvalgets Vegne sige, at vi ikke have kunnet være med til at stille det, for det første fordi vi ikke kunne anerkjende nogen Forpligtelse, og for det andet fordi det har staaet til den Mand selv at have asseveret; Staten bør ikke yde ham Bederlag for at bøde paa hans manglende Assurance. Flere af Udvalgets Fleritals Medlemmer kunde i Vrigt have været tilbøjelige til at gaa med til dette Forslag, dersom man ikke havde frygtet for de Konsekventer, det kunde drage efter sig. Naar det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Oct. Hansen) bemærkede, at den Bevilling, som i Fjor blev givet Dr. Poulsen for Brandskade ved Linæa Stov, havde draget farlige Konsekventer efter sig, maa jeg udtale, at dette Forslag vil drage endnu farligere Konsekventer efter sig; thi det vil berolige Folk, saaledes at de unblade at assure, og det vil foranledige, at Folk, som ikke have det, ville komme og gjøre gjældende, at Staten bør erstatte deres Tab. Anderledes stiller Udvalget sig lige over for det Forslag, som er stillet af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), idet hele Udvalget er enigt om at tilvaade Thinget at forkaste dette Forslag. Den Fremstilling, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds gav af Sagens Sammenhæng, trænger ogsaa til at suppleres paa enkelte Punkter. (Afbrudelse af Winther.) Jeg vil bede det ærede Medlem, om nu at høre paa, hvad jeg vil sige; bagefter vil han rimeligvis kunne faae Ordet, men